

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei.
Instituțiuni și bănci 150 lei.
Muncitorii mineri 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

Vrem „oameni“

Omenirea trăește o eră tot mai agitată. Națiunea noastră, parte integrantă a omeniței, — parte modestă de sigur, numericește, dar importantă ca valoare etică — nu poate face excepție în ritmul vieții universale.

De 15 ani am trecut prin toată gama de frământări, caracteristice psihozei posbelice. Frământările de până acum, din ce în ce mai violente, păreau că evoluează spre svârcoliri amenințătoare, pentru organismul statului nostru democratic și tradițional.

Curențe de tot felul, străine de firea neamului nostru, — venite de nu știu unde și nu știm de ce — au fost și sunt încă fluturate înaintea privirilor nedumesc-

rite ale masselor poporului nostru, într-o sarabandă de contorsiuni desordonate.

Nu voim să cercetăm cine sunt acei ce le agită, nici care e mobilul svârcolirilor lor. Ne ferim de orice apreciere de natură politică, căci n'ar cadra cu programul ce ni l-am fixat de la apariția noastră și la care ținem cu îndârjire.

Dar nici nu putem rămâne nepăsători la ori ce agitații, cari și dacă nu periclitează încă ființa națiunii noastre, cel puțin împiedică — pe cei mai de seamă ca și pe ce cei mai modești dintre muncitorii neamului — de la o muncă unitară și rodnică.

Iată de ce perspectiva unei ere de ordine — fie chiar impusă cu strășnicie, dacă nu suntem un neam destul de disciplinat ca să ne-o impunem singuri de bună voie — o privim ca pe o cheazășie de muncă spornică și constructivă în viitor.

Descătușindu-ne un moment pieptul din armura disciplinei oricărui partid, nu ne poate interesa atunci care e partidul menit să fie făuritorul mult râvnit de națiunea întreagă, al erei noi de renaștere sufletească și creatoare. Atenția noastră rămâne încordată numai asupra scopului care trebuie cu ori ce preț atins, partidele socotindu-le numai drept mijloace, unelte, de realizare.

Dar dacă e adevărat că o unealtă, — fie ori cât de perfecționată și încercată de șirul lung de generații pre-

mergătoare, — rămâne un obiect inutil, când cel chemat s'o mânuească e lipsit de pricepere sau însuflețire, cu atât mai adevărat este că cele mai ideale programe politice rămân literă moartă, dacă ar lipsi oamenii cu minte ageră și inimă generoasă, cari să realizeze ceea ce premergătorii lor au conceput și experimentat.

Biserica ort. rom. din Tebea.

Iată de ce toată atenția noastră se îndreaptă, în momentul de față, spre oamenii cari, de la înălțimea la care poporul îi ridică, trebuie să năzuească să merite încrederea, care a motivat înălțarea lor.

Nu voim să anticipăm conducerea unui stat modern e un mecanism prea complex, pentru a-l putea cuprinde cu o singură privire și face aprecieri valabile, din primul moment, asupra felului cum va funcționa, oricare ar fi auspiciile sub care pornește.

Dar în tot cazul suntem cel puțin îndreptățiți să facem pronosticuri asupra ținutului mai restrâns, în care soarta a hărăzit să trăim.

Incheiem trecutul cu un bilanț desastros pentru acest ținut; toți suntem unanimi în pățerea aceasta. Și dacă nu putem învinui de acest rezultat nici lipsa de legi, cari există — și încă cu prisosință, — nici bunele intenții, cari poate că n'au lipsit, în schimb se vedește eclatant nedestoinicia. sau cel puțin apatia oamenilor, cari au fost sortiți, în ultimii ani, să reprezinte și să conducă interesele Zarandului.

Starea în care ne sbatem și din care nimenea, din cei cari erau datori, n'a făcut până acum o sfortare serioasă ca să ne ridice, este prea evidentă, pentru a mai fi nevoie s'o accentuăm prin vorbe sau imprecuațiuni.

Declarăm deci cu bunăcuviință dar și cu hotărâre, că pentru soarta ți-

nutului nostru năpăstuit, nu mai primim făgădueli, nu ne mulțumim nici cu „bune intenții“ ci vrem oameni, în înțelesul cel mai înalt al cuvântului.

Vrem oameni de inimă și de inițiativă, vrem oameni de pricepere și de muncă, vrem oameni de cinste și de energie neînfrântă, vrem însfârșit oameni adevărați.

Iar noi vom fi atunci cei dintâi și cei mai aplecați să le recunoaștem meritele și să ne supunem cu voie bună, cu abnegație chiar, hotărârilor lor.

Ne spunem răspicat dorința, ca cel puțin de data aceasta, oameni inimoși, fără a fi impulsivi, generoși dar totodată cumpătați, pasionați pentru muncă constructivă, oameni ce-și cunosc un singur cuvânt, „oameni“ în sfârșit, să fie sortiți pentru conducerea destinelor ținutului nostru, atât de vitregit până acum.

Așteptând investirea lor cu speranța că nu ne vor înșela încrederea ca atâția alții în trecut, le aducem de pe acum, drept cheazășie, hotărârea noastră de a le netezi totdeauna calea, cât timp vor urmări și înfăptui binele ținutului, pe care vor fi sortiți să-l reprezinte în curând.

Gheorghe Dinmoldova

Buletin politic

INTERNE

Luni, în 4 Dec. c., a avut loc la București un consiliu de miniștri.

Reprezentanții studențimeii au fost primiți în audiență de Rege.

La „Liga Culturală“ București, a avut loc o mare manifestație antirevisionistă.

„Cuvântul“ aduce știrea că pe ziua de 10 Decembrie, guvernul va dizolva gruparea d. Zelea Codreanu: Garda de fier.

Dizolvarea va fi hotărâtă printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

Dar, totuși nu ne vine a crede...

Regina Maria a plecat la Viena spre a vizita pe arhiducesa Ileana.

EXTERNE

Se știe că în curând între Tibet și China vor începe ostilitățile; în urma refuzului Chinei de a restitui Tibetului, provinciile cerute.

D. Litvinov, Comisarul afacerilor străine Sovietice, a declarat la Roma că, intenționează crearea unui bloc italo-sovietic-american împotriva Japoniei.

Iarși au reinceput tulburările în Spania. Sunt temeri că va izbucni revoluția.

Dela Secțiile „Astrei“

Continuă încercările

În luna August s'au împlinit nouăsprezece ani dela izbucnirea războiului celui mare. Cercetând stările de azi din lumea întreagă, oamenii din toate țările recunosc cu frângere de inimă, că valurile marelui războiu nu s'a potolit nici acum, că omenirea încă nu și-a găsit o așezare temeinică, și că astfel nesiguranța zilei de mâine e încă tot amenințătoare.

— Nu este țară și popor, care să nu fie încercat în cei nouăsprezece ani, să-și facă rânduială acasă. La noi, de pildă, s'a făcut reforma agrară și s'a dat votul obștesc. Noi am cerzut și credem încă vădit, că acesta trebuie să fie pietrele de temelie ale noului Stat român. Mulțimea locuitorilor, cari apără pământul și țara în vreme de primejdie, să fie stăpân la cârmuirna țării și la facerea legilor. Rușii au crezut că trebuie să dărâme tot ce a fost, și să zidească o lume nouă, Italianii lui Mussolini au crezut că prin stăpânirea unuia atotputernic, ajung mai îngrabă la creangă verde, decât prin conducerea democratică, cu parlament și constituție. Germania, după ce ajunsese într'un rând jumătate în mâinile partidului comunist, acum, cu Hitler în frunte, merge pe urmele Italiei. Nu-i mai trebuie parlament, constituție și legi, ci porunca lui Hitler e legea cea mai mare. Grecii și-au detronat dinastia și s'a făcut republică. Aceasta a ajuns de câteva ori în mâinile dictatorilor. În Turcia, după îndepărtarea Sultanului și ridicarea republicii, Kemal Pașa, stăpânește ca și un sultan, ca și un țar. Spania s'a făcut republică. Și așa, în toate țările din Europa, s'au încercat în conducerea politică multe forme.

În ce privește viața economică, de asemenea s'au făcut multe și mari încercări. Pe cele dela noi nu le mai pomenim, căci le cunoaștem. Dar nici în alte țări, încercările n'au reușit mai bine. Să pomenim două. Anglia a lăsat să scadă prețul banului ei național, vestita liră sterlină. După o leacă de îmbunătățire, pe scurtă vreme, viața iar s'a scumpit și numărul oamenilor fără lucru, crește. De curând America face o uriașă încercare cu dolarul ei, lăsând să scadă prețul, cum au făcut Englezii cu lira. Urmare de până acum e, că viața s'a scumpit îngrozitor și oamenii mor de foame. Nu se știe ce se va afege până la urmă.

Unele încercări s'au vădit însă și până acum primejdioase. În cele politice s'au văzut și dictaturile (stăpânirea unui om: Mussolini, Hitler) și bolșevismul, nu pot fi ținute, decât

cu foc și fier. Sunt deci împotriva firii, societății omenesti de azi, și nu vor putea trăi. E numai măcinarea zadarnică de puteri. Mai sănătoase s'au adevărit tot conducerile democratice (constituție, parlament). În economie și finanțe s'a adevărit iar, că umflarea banilor, ca să aibe toate locurile preț mare, iar e primejdioasă.

Ajută o clipă, apoi strică. O jumătate de an toți sunt bogați, apoi iar sărăcesc toți, și încă mai rău ca înainte.

Asta s'a văzut și în România! Ce folos am avut de banii mulți cu cari ne-am plătit toate datoriile dinainte de războiu, dacă azi oamenii au ajuns iar așa de datori la bănci încât a trebuit să vie statul cu legea conversiunii?

Ca totdeauna drumul cel mai bun, în vremea asta nestatornică, e tot drumul mijlociu. De aceea să nu ne prea însuflețim de cei care încep și la noi să ne ademenească din drumul cel mijlociu, pe care de bine de rău, ne ținem. Fie că ne vorbesc de dictaturi, de fascism, de hitlerism, fie că ne îndeamnă la bolșevism, fie că ne îndeamnă la bolșevism, fie că ne zugrăvesc lucrul minunate din sporirea numărului banilor, să-i lăsăm în apele lor.

Noi să rămânem la încercarea de întărire, pe care o facem pe drumul mijlociu. Suntem un popor mijlociu și o țară mijlocie, ca număr și întindere. Să lăsăm pe cei mari, să facă încercări după pielea lor.

Ioan Agârbiceanu

Conversiunea

Conversiunea care a fost întocmită pentru salvarea debitorilor se află astăzi într'un stadiu ciudat, pe care nu-l înțelege nimeni. Această stare lamentabilă nu mai poate dura!... E mult de când s'a trâmbitat și nu s'a ajuns nici până azi la o formă definitivă și concretă, care să însuflească încredere și paralel cu această ușurarea, care e așteptată de cei mulți. În perioada actuală, conversiunea nu poate fi considerată decât o „evanghelie a prostilor“... a. cărei conținut sunt versete amăgitoare țesute și împletite într'o pătură de explicații obscure și bizare.

Astăzi stau față în față două categorii de oameni — fiii aceluiaș neam — care reprezintă două forțe aparate. Categoria primă o formează capitalismul reprezentat prin cei de sus și bogați. Categoria doua o formează copiii

brazdelor străbune, rămele gliei strămoșești, care reprezintă, mizeria, sărăcia, foamea... Două cârlige puternice a căror elasticitate deviează dela o forță la alta. Și una dintre aceste forțe va trebui să triumfeze, și triumful va fi mare!...

Să examinăm triumful celor două forțe și urmările ce vor avea:

Bogații, depozitarii întregului capital românesc vor zâmbi ironic, aruncând priviri piezișe și amenințări violente învinșilor ruinați.

Dacă destinul va inclina, aceștia — și destinul îl formează tot dânsii — se vor întâmpla lucrul mari; gloata obidită, care este Talpa țării, va fi sfărâmată... vor începe licitațiile, sunetele de tobe și... vânzarea. Dar cu distrugerea acestora se va distruge întreaga pătură și să știe că această pătură e razimul țării și stălpul Coroanei.

Problema conversiunii e de o importanță foarte mare!... Programele tuturor partidelor se ocupă — mai mult sau mai puțin — de această problemă primordială; și cu siguranță că aceia care vor desăvârși această operă magnifică, vor binemerita dela patrie și gloatele flăcărilor — făuritorii României întregite — îi vor urma în acțiunile de consolidare, a căror desăvârșire se impune tot mai mult.

Conversiunea este deci așteptată într'o haină nouă, care să fie privită ca o „mamă a desmoșteniților“, ce va aduce liniștea și pacea pe meleagurile frământate, ale plaiurilor românești.

A. Ilieșiu student.

Chiuituri

— Mă badiță, badișor
Când te văd pe tine mor.
Că de când noi ne-am lăsat
Nici o cină n'am cinat;
Nici o cină cu hodină,
Nici un prânz cu voe bană.

Mândra mea cea de demult
N'am inimă să te uit;
De te-ar uita inima
Te vorbește guriță;
De te uit pe drum mergând,
Te visez noaptea dormind.

Mândră când ți-i mărita
Să-mi trimiți pe cine-va
Pe trei fire de alun
Ca să vin să te cunân.
Să-mi fii mândră și finuță
Pe cât mi-ai fost și drăguță.

Început de carieră

6. Primele informații.

Părintele nu mi-a dat mare răgaz. A venit îndată la mine, încă bine dispus.

— De când ai plecat de acasă, d-le învățător — mă întrebă dânsul.

— De alaltăieri după masă. N'am știut mersul trenurilor, nici legăturile cele mai potrivite. Astfel am călătorit cam mult față de distanță. Ași fi putut ajunge la Paris, într'atâta timp.

— Așa-i când pleacă omul în locuri necunoscute. Dar cum vă place pe la noi?

— De, deocamdată, nu știu ce să zic. Școala mi-a făcut o impresie, nu prea bună.

— Destul de dureros, d-le! Exclamă părintele cu amărăciune. Cât a fost școală confesională și era direct sub îngrijirea mea, ca director școlastic, altcum se prezenta și altcum mergeau treburile. Acum, a preluat-o statul; s'o îngrijească!... Și părintele apăsă cu înțeles pe cele din urmă două cuvinte.

— Cum, aici a fost școală confesională? Insistai eu care nu prea înțelesesem termenul.

— Da, d-le! Edificiul este al nostru. Este și acum proprietatea bisericeii. Când îl întrețineam noi avea altă față. Apoi și dascălii, erau numiți de forurile noastre bisericești...

— Și cine-i plătea?

— Îi plătea parohia, cu arunc comunal. Bine, că erau și „cantori“ la biserică și mai căpătau și de acolo ceva. Cel puțin erau creștini buni și-i puteam controla în toate... Acuma, am mai reparat, cât am putut edificiu școlar, că ne era jale să-l vedem așa, dar mai mult nu facem. Facă statul...

— După legile de azi, trebuie să se îngrijească de școală, comitetul școlar. Și mă mir cum de s'a lăsat așa neingrijită până acum — întrerupsei eu.

— Ce comitet școlar, d-le. La noi nici nu este înființat încă. Noi nu l-am înființat, fiindcă știu, că nu poate ajuta nimic. Dacă statul nu se poate îngriji de școală, comitetul școlar cu atât mai puțin.

— Cum să nu poată. Răspunsei eu intrigat. El are o cotă anumită dela primărie din care întreține școala.

— Și cine-i președintele comitetului acesta?

— Un fruntaș al satului, care va fi ales. Și sfinția Voastră puteți fi, dacă, vă alege satul.

— Nimicuri! Nu se poate face nimic domnule...

— Eu cred că se poate foarte bine

asigura buna întreținere a școlai și prin comitetul școlar, mai ales, dacă acei cari sunt în comitet, sunt oameni de inimă și își dau seama de rostul ei. Iată, după ce mă voiu instala, voiu înființa comitetul școlar și veți vedea că este acelaș lucru. Până acum școala era întreținută de comună prin parohie; de acuma va fi întreținută tot de comună, dar prin comitetul școlar. Eu nu văd mare deosebire.

— Bine, bine, domnule. Să vedem. Și eu m'aș bucura.

— Un lucru însă nu înțeleg. Cum nu este nici o regulă, în școală, în arhivă în toate câte trebuie să aibe o școală.

— Apoi asta, d-le, se datorește la două lucruri: dau toată onoarea dascăliilor, dar înaintașul d-tale nu v'a prea făcut cinste. În timpul războiului, Nemții, au făcut grajduri atât din biserici, cât și din școală. Să ne pară bine că este și atât.

— Bine, dar nici recensământul să nu fie făcut, acuma la sfârșitul lui Octombrie? Primăria ce-a făcut? I-a trimis învățătorului până la 1 Iunie tablourile cu elevii între 5—18 ani?

— Aici nici nu este notarăș. Notarășul care a fost e „incuiat“ în temniță pentru că a mâncat vreo sută de mii dela comună

Ce voesc Ungurii?

La manifestația anti-revizionistă care a avut loc în palatul cultural din Târgu-Mureș, la 18 Noembrie, domnul G. Lungulescu, rostind o vorbire în acest scop, printre altele a citit și un manifest al lui Nandor Urmançy, președintele ligii revizioniste maghiare, care precizează ținta irendentei și revizionismului maghiar astfel:

„Mai întâiu de toate se impune să desrobim pe frații noștri din teritoriile vremelnice ocupate. Pe urmă să vină deparazitarea! Să piară ticaloșii de pe pământurile maghiare! Și'n locul celor răi, nerecunoscători și dușmani să revină în țară, frații noștri siliți să stea azi în străinătate; să revină din America, din Asia, din insule, din pădurile seculare. Să vină cu toți în Ungaria întregită care le va da o pâine mai bună, un cer mai luminos, fiindcă e maghiar“.

Natural, nu ne putem aștepta la altceva dela niște oameni, la care șovinismul este predominant.

Și-i înțelegem că nici după 15 ani și poate va mai trece mult timp, până se vor obișnui cu ideea ca din stăpânitori să devină egali celor pe care i-au stăpânit și care le-au fost robi.

Se deprinseseră cu o țară mare, în care ei minoritarii să stăpânească peste majoritarii.

Au ajuns până acolo încât au introdus și în programa școalelor primare și secundare, instrucția și educația irendentistă.

Pentru aceasta au făcut plângeri la Liga Națiunilor, atât în chestia agrară cât și în cea școlară. În aceste plângeri suntem calomniali și arătați ca mâncători de oameni.

Venind 3 delegați dela Liga Națiunilor, episcopul Nagy a spus: Să ni se dea privilegiile pe care le-am avut sub stăpânirea maghiară, iar școlile să se facă în spiritul maghiar“.

Desigur, o astfel de pretenție absurdă, nu le-a fost aprobată de Liga Națiunilor, după cum era și firesc.

Totuși ei n'au încetat nici astăzi cu injurăturile și trâmbită pretutindeni neadevăruri josnice la adresa Românilor.

Și noi ce facem la toate aceste manifestațiuni ostile?

Nimic.

Avem datoria să-i facem să înțeleagă adevărul și să-l respecte. Pentru aceasta este nevoie de acțiunea tuturor.

În special, rolul învățătorului are o importanță capitală, căci în primul rând, la sate trebuie deșteptată conștiința națională.

Și chiar dac'ar fi, ce ar putea face el? Protocoalele cu născuții se află numai la noi, la parohie.

— Și eu atunci la cine să mă adresez, căci primul lucru, trebuie să fac recensământul.

— Apoi numai așa d-le. Vii la mine, faci protocolul botezațiilor acolo pe masa de scris, și-ți faci singur tablourile.

— Mulțumesc părinte. Atunci mâine fac tablourile și poimâne ar trebui să trimit să bată toba în sat să anunțe, că dela întâiu încep cursurile.

Ași dori să nu rămână nici un elev ne înscris.

— De, d-le; degeaba ar bate toba, că n'ar auzi nimeni, cum sunt împrăștiate casele pe aici. Mai potrivit ar fi să vorbim cu primarul, să trimită „jurații“ și să spună la fiecare om care are copii de școală. Altcum nu-ți vine nici unul.

— Sunt mulți copii în vrâstă de școală?

— Sunt d-le câți vrei. Cum zici d-ta dela 5—18 ani sunt, peste două sute. Da nu-ți vin d-le. Să faci d-ta ce vrei. Ei acum sunt toți la munte. Acasă au rămas doar bătrânii, de aproape 100 de ani sau mai mult.

Nu-și lasă el libertatea aia, din poe-

La muncă deci, căci numai astfel putem înlătura pericolul ce ne pândeste. Exilul sau ștreangul, după cum ni s'a promis, pentru a putea face loc, celor care în prezent sunt răspândiți în toate colțurile lumii, trâmbitând că România este o țară de sălbateci.

În lături cu bărfitorii! Trăiască națiunea română!

Trăiască acțiunea anti-revizionistă!

Ș. Nedelcu

Știri de tot felul

— **Ministerul Instrucțiunii publice**, a dispus suprimarea concediilor tuturor funcționarilor din minister și serviciilor de învățământ din întreaga țară.

— **Inspectorii generali**, insp. de circ. ai învățământului primar și revizorii și sub-revizorii școlari au fost convocați luni, 4 Dec. c., la Casa Școalelor.

D. ministru al instrucțiunilor le-a expus programul său de lucru și le-a cerut să dea o deosebită atențiune pentru bunul mers al școalei.

— **D. Dinu Brătianu**, ministrul finanțelor, a plecat la Paris cu scopul de a expune creditorilor străini, politica financiară și economică pe care o urmărește guvernul liberal; întărind astfel încrederea străinătății în guvernul d. Duca:

— **D. Emil Hățăganu**, fost ministru sub guvernarea național-țărănistă, s'a retras din viața politică. Deci d'sa nu va candida pe nici o listă în actualele alegeri.

— **Sosesc** tot mai multe vești din țară, despre începerea iernii.

În mai multe regiuni ale țării, zăpada atinge înălțimea de un metru.

Se prevestește a fi o iarnă grea...

— **La Bădăcini**, într'o atmosferă de înaltă sărbătoare, s'a comemorat unirea Ardealului cu patria mamă. Cu aceasta ocazie d. Maniu a ținut o vorbire entuziastă, care-i este un răspuns potrivit halucinațiilor contelui Bethlen.

— **Se zice** că Germania are cele mai rezepe avioane din lume.

— **Regiile autonome** vor fi desființate.

— **Guvernul** desminte știrile aduse de unele ziare din Capitală, că vizita d. D. Brătianu, la Paris, este în lăgătură, cu un împrumut pe care ar fi intenționat guvernul să-l facă în străinătate.

— **Și Jugoslavia** și-a sărbătorit, cu'n deosebit fast, la 1 Decembrie, unirea națională.

nile munților, pentru școală. Anul trecut n'au urmat nici douăzeci de copii.

— Așa nu se poate părinte. Trebuie să vină toți la școală. Statul are interes să nu rămână unul care nu știe carte. Și legea-i foarte aspră.

— **Legea-i lege d-le**. Degeaba-i tot dai d-ta cu legea. Aici nu se poate aplica — se răsti părintele puțin enervat.

Oamenii își au obiceiurile lor, din care nu-i poți scoate.

— Eu voi încerca și nădăjduesc să schimb ceva din obiceiurile cele rele. Cred că voi avea și sprijinul autorităților. Și chiar fără sprijinul lor, tot am să încerc. De aceia sunt trimis aici de stat.

— Bine, domnule. Eu aș fi primul care te-aș grațula. Deocamdată sunt neincrezător.

— Chiar de mâine mă apuc de lucru. Voi vedea eu ce s'a făcut și ce mi-a rămas mie. Acuma un lucru v'aș ruga părinte: Unde m'ași putea adresa eu, ca să primesc hrana... de toate zilele... Învățătorul care a fost anul trecut, unde mânca?

— Dânsul... mânca la mine și locuia la școală. Eu însă nu mai pot da „cost“ la nimeni. Am avut multe neplăceri. Fără să vă supărați, da m'am hotărât, m'am jurat chiar, că nu mai dau de mâncare la dascăli.

Sfaturi practice

Păstrarea ouălor

În aer se găsesc o mulțime de ființe mici, văzute numai cu microscopul. Aceste vietăți, zise microbi, trece cu multă înlesnire prin coaja ouălor. Ei se hrănesc cu cuprinsul acestora, pe care îl strică. Unii microbi pricinuesc în ouăle vechi un gaz cu miros urât zis hidrogen sulfurat. Alții pricinuesc o culoare verde neplăcută.

Ca să nu se strice ouăle, pune un kilogram de var în doisprezece litri de apă. Apoi mestecă bine cuprinsul. Când apa s'a făcut albă și lăptoasă scufundă ouăle ce voești să le păstrezi. Lasă-le acolo câteva zile, până ce coaja se acopere de un strat subțire de var. Scoate apoi ouăle și le usucă afară, la aer. Stratul de var va astupa foarte bine porii și aerul nu va mai putea să intre înăuntru.

În acest chip ouăle vor fi ferite de stricare. După aceea le poți pune într'o ladă cu cenușă, unde vor sta de minune.

E dela sine înțeles că ouăle puse la păstrare trebuiesc să fie cât mai proaspete. Cu atât mai bine se va păstra.

Gr. Teodosiu

Asociația Învățătorilor subsecțiile Brad și Avram Iancu.

Convocare

P. T. D. membrii ai corpului didactic primar din subsecțiile Brad și Avram Iancu, sunt rugați a lua parte la conferința regională, care se va ține la 17 Decembrie 1933, în localul școalei primare de băieți din Brad, conform ord. ministr. Nr. 168186/933, precum și a Revizoratului Școlar Nr. 3970/933 cu următorul program:

1. Deschiderea conferinței la ora 8^{1/2}, fix. 2. Alegerea unui secretar și a doi scrutinători. 3. Datinele locale ale sărbătorilor Crăciunului — lecție practică cu elevele cl. II — de D-șoara inv. Cornelia Safta, din comuna Brad. 4. Recenzie de folclor cu obiceiurile de Crăciun și anul nou de I. Blăgăilă, inv. Târnavă de Criș. 5. Fixarea lunei în care să se rețină taxele de membrii ai asociației. 6. Propuneri. 7. La ora 10^{1/2}, participarea în corpore la serviciul divin. 8. După serv. divin în sala de gimnastică a liceului „Avram Iancu“. Irozii, urările de Crăciun și de Anul Nou, predate de elevii școalelor primare. Conferință de P. Mateies inv. Brad.

Doritorii de a face eventuale propuneri sunt rugați a le înainta în scris Direcțiunii Școalei primare din Brad, până la 10 Dec. a.c.

Cei cari doresc să ia parte la masa comună să se anunțe până la 10 Dec. la Direcțiunea Școalei primare din Brad.

— Bine părinte, eu nici nu m'am gândit la dv. Cât despre jurământ, eu cred că... se poate deslega. După cât știu eu, parcă aveți dreptul „să legați și să deslegați“... și să fie primite și-n ceruri...

Părintele se făcu că nu înțelege parabola mea.

— Eu vă rog, să mă sfătuiți, să mă îndrumați la careva.

— N'am la cine te îndruma. Aici oamenii trăesc foarte primitiv. Trăesc cu brânză de oi, sărată, cu mămăligă, curechiu și cartofi. În casa lor găsești totdeauna o scroafă cu porci mici, sau o vacă cu vițel mic sau alt animal. Carne de pasăre nu le place. Mi'nchipui că d-ta n'ai să poți trăi în condiții ca acestea.

— Atunci ce credeți că ași, putea face? răspunsei eu, cu un ton disperat crezând nemerit să mă acăț de o ultimă speranță.

— De, domnule ce să zic? Dacă a-ți găsi pe careva să vă „fiarbă“, la școală, și așa este „spor“ bun, poate că ar fi mai potrivit. Și atunci însă, se pune chestia aprovizionării. Orașul e departe. Aici nu se capătă nimic. Țăraniții noștri n'au decât vite. Pasări nu țin. Carne cea mai căutată de ei este carnea de oaie.

Va fi mutat notarul dela Luncoiul de Jos ?

Am primit o plângere dela locuitorii și învățătorul comunei Luncoiul de Jos, prin care își manifestă amărăciunea că, în curând, din cauza intrigilor politice, d. Morariu, notarul circumscriptiei Luncoiul de Jos, va fi mutat.

Nu prea credem în seriozitatea acestor svonuri; deoarece, după cât știu, d. dr. Cornel Tisu, reprezentantul actualului guvern în Zarand, nutrește multă simpatie d. Morariu.

E și explicabil.

D. Morariu este funcționarul muncitor și tăcut, care a făcut din localul notariatului Luncoiul, dărăpănat, ruină până mai ieri, o clădire demnă de a fi local public. A lucrat și lucrează cu multă trageră de inimă pentru școală, a refăcut șoseaua comunei Luncoiul, etc. etc.

D. Morariu este iubit de popor și respectat de autoritățile din circumscriptia sa. Și toate aceste le știu superiorii săi și le știe și toată lumea.

Iată, de ce nu prea cred în seriozitatea svonurilor...

Lichidarea salariilor restante

Casa de Amortizare aduce la cunoștința generală că începând de Luni 4 Decembrie se reia primirea cererilor pentru lichidarea salariilor restante anterioare anului 1932, indiferent de forma sub care se prezintă titlul de creanță: ordonanță de plată, recepisă de depozit provizoriu, stat nominativ, etc.

Totdeauna, se începe primirea cererilor pentru compensarea și lichidarea prin bonuri de impozite a creanțelor derivând din primele de încurajarea producătorilor de țiteiu.

Cererile se vor întocmi și adresa pe același formular tip al Casei de Amortizare prin Administrațiile de Incasări și Plăți.

Nu uitați

să faceți reclama cu ocazia Sf. Sărbători

în „Zarandul“.

**Reclama fi sufletul
comerțului!**

— În Bulgaria, ministrul de finanțe, a făcut o lege, prin care interzice fumătorilor să aprindă țigara dela altă țigară aprinsă, deoarece prin acest fel se păgubește statul.

Iată un mijloc care va aduce noi venituri în bugetul statului.

— Da să încerc totuși, la vreun țaran. Poate ne-am acomoda unul altuia. Cât aș mai lăsa eu, cât el și dela o vreme m'ași obișnuși...

— Puteți proba, dacă vreți, dar nu cred să se angajeze ei să fiarbă la un „domn“.

Și cu aceste cuvinte, părintele începu să se așeze nervos pe scaunul care se dovedise neîncăpător.

Aceasta mi-a dat a înțelege că ar fi mai bine să mă ocup de alte chestiuni. Luai altă vorbă.

— Cu cine ași putea duce bagajele până la școală? întreba eu cu multă sfială.

— Asta nu-i lucru mare. Să strigăm la vecinul, la Constantin. El are un servitor, mai găsiți câțiva copii și odată vi le duce. Cărute nu sunt pe aici. Oamenii umblă mai mult călări... Ceia ce-și târguesc dela oraș, și-aduc în desagi.

Vă mulțumesc. Mă duc deci la școală, că se apropie noaptea. Până se întunecă bine, imi voi așeza câteceva prin casă, iar mâini dimineață, voi veni să mă apuc de lucru la recensământ.

— Da, da. Placă!... De cumva n'oi fi acasă, găsiți colea pe masa de scris protocolul botezaților. Puteți lucra aici că nu vă

Informații din Zarand

— În regiunea Zarandului, s'a lansat un ger atât de aspru, încât, în timpul nopții, la Brad, nimeni nu mai circula.

Astăzi, noaptea, termometrul a înregistrat minus 16 grade Celsius. Din cauza gerului, și dacă nu va ninge, se crede că sămănăturile de toamnă vor suferi mult.

— Din Zarand candidează la alegerile din 19 Dec., pe listele diferitelor organizații următorii: 1. Partidul liberal-ducist: d. dr. Cornel Tisu. 2. Partidul liberal-georgist: d. inginer Minovici, d. C. Rusu d. adv. Păicuț și d. căpitan Braica. 3. Partidul agrarian (Goga) d. pr. Nișca. 4. Garda de fier: d. prof. Gh. Părvu.

— La liceul „Avram Iancu“ — școlile locale au aranjat o frumoasă serbare cu prilejul aniversării alipirii Bucuvinei și Ardealului. Au ținut conferințe ocazionale d. C. Ciocan, dir. liceului, etc. etc.

În seara zilei de 8 Dec. 1933, ora 9 precis se va juca în sala „Casinei române“ „ALT OM“, comedie în 3 acte. Iar în 9 Dec. ora 9 precis, se va juca „SCAMPOLO“, comedie în 3 acte. În rolurile principale: D-nele Nunuța Hodoș, Magda Tâlvan, Anișoara Cotoarcă; și D-nii Ion Tâlvan, Ilarie Popescu, și Petru Pătreșcu.

Cinema „ORIENT“ Brad.

Duminică în 10 Dec.

„Hoata de nevasta mea“

(Meine Frau die Hochstaplerin)

operetă în 9 acte cu

Nagy Kató și Heiz ūhmann.

— În Franța zilele trecute s'a judecat un proces de divorț, cerut de o femeie, pe motivul că bărbatul acesteia era foarte tăcut; nu vorbea decât foarte puțin.

Judecătorii au dat dreptate femeiei și au pronunțat sentința pentru divorț.

Aviz bărbaților. Ca să nu vi se întâmple și d-tră la fel, într'o bună zi, vorbiți, vorbiți cât mai mult.

— În Turcia, două sute de studenți au cerut guvernului să le dea voie să facă armată. S'au înscris: 40 pentru artilerie, 20 la aviație, iar restul la infanterie și marină.

— Războiul nu-i departe. Toate statele se înarmează. Astfel parlamentul din Belgia a votat 759 milioane de franci, pentru ridicarea de întărituri la granița dinspre Germania. Scopul acestor lucrări este să asigure Belgiei puțința de a se apăra contra unor eventuale atacuri germane.

— Un inginer din Rusia a născocit un avion-bicicletă pentru o singură persoană.

Avionul e pus în funcțiune de un motor mic și cu ajutorul pedalelor cu care lucrează pilotul. Sboară cu o viteză de 80 Km. pe oră. Și nu costă decât 4000 lei.

— Rugăm stăruitor pe prietenii noștri cari au primit „Zarandul“ să ne trimită costul abonamentului.

CEL MAI FRUMOS

Cadou de Crăciun

sunt felicitările în persoană.

În tellerul

„Foto Fortuna“

se execută ilustrații pentru felicitări cu fotografie personală, numai cu prețul de 15 lei bucata.

SE PRIMEȘTE UCENICĂ!

NOU!

Au apărut de sub tipar

NOU!

„Calendarul Minierului“

„Calendarul Satelor“

Deși au peste 100 pagini fiecare, totuși prețul este numai de 12 lei bucata.

! Când veniți la bălcu — Joi 7 Decembrie — nu uitați să vă luați și câte un exemplar dintre aceste calendare,

dela librăria „ZARAND“

Acest calendar nu trebuie să lipsească din casa nici unui zărândeian.

conturbă nimeni — zise părintele binevoitor, arătând cu mâna spre biroul din verandă.

Mergând spre școală, am întrebat pe la fiecare casă. Nici unul n'a vrut să mă primească în „cost“.

M'am dus la școală. M'am așezat pe scaunul descheiat și care-mi constituia deocamdată singura mobilă. Și scaunul scârțâi prelung, a jale și a pustiu. Eram copleșit de deprimare. Din toate gândurile mele, din toate dorințele mele nimic nu se potrivise cu împrejurările locale, nimic nu se asemănase cu vederile părintelui.

Nu mă așteptase și nu mă dorise nimeni. Doar camera aceasta, cu miros de muci și cu singura mobilă, scaunul cântător. Într'un scârțâit prelung și iritant, mă aplecai cu capul între palme și rămăsei nemiscat, numai cu gândurile mele.

Încotro s'apuc? Ce să fac? Sunt sortit aici să mor și de foame. La crâșmă m'aș duce, dar pe lângă că nu-i stă bine unui învățător, e și prea departe.

Mă sculai de pe scaun și clătânându-mă pe picioare, mă îndreptai spre geamantanul cu cărți. Descui și deschid. Deasupra, mi-apare caetul de planuri din școală. Il deschid la întâmplare. Iată semnătura fostului meu director:

V. Todicescu. — Cât de mare dreptate avea „Viața nu-i gioacă chitigoilor“...

Inchid caetul și scot câteva cărți în neștire. Bine că nu sunt singur. Acestea le pot socoti drept cei mai buni și mai devotați prieteni. Dar pentru ce le scot? Unde să le pun? Mai bine le las în geamantan. Și începui să le așez îndărăt ne mai reușind să le așez cum au fost.

Dar ce ziceți voi dragi prieteni? Ce mă sfătuiți să fac? Voi putea rezista aici unde nimeni nu mă vede cu ochi buni? Un „nu-u-u!“ lungit îmi sună în urechi.

Rupsei o foaie din caet, scosei creionul din buzunar. O telegramă la frate-meu din București ar fi salvarea mea. Să meargă imediat la Minister și să ceară anularea numărului la școala din U., cerând o numire în altă parte. Ori unde...

M'am așezat într'un genunchi lângă scaun și punând hârtia pe fața lui, am scris telegrama în termeni disperati, rămânând ca a doua zi s'o trimit la poștă.

Mibo.

**Vă rugăm achitați
abonamentul.**

Tiparul Tipografiei „ZARAND“ — Brad.

Redactor responsabil: G. E. CAMBER